

<https://helda.helsinki.fi>

Paine nopeisiin tuloksiin uhkaa potilasturvallisuutta kudosteknologiassa

Seppänen-Kaijansinkko, Riitta

2020-08-04

Seppänen-Kaijansinkko , R & Launis , V 2020 , ' Paine nopeisiin tuloksiin uhkaa potilasturvallisuutta kudosteknologiassa ' , Suomen lääkärilehti , Vuosikerta. 75 , Nro 36 , Sivut 1752-1752 .

<http://hdl.handle.net/10138/320836>

publishedVersion

Downloaded from Helda, University of Helsinki institutional repository.

This is an electronic reprint of the original article.

This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version.

**RIITTA SEPPÄNEN-
KAIJANSINKKO**professori
Helsingin yliopisto**VEERA LAUNIS**tiedesihteeri
Suomen Tiedeakatemioiden**KIRJALLISUUTTA**

- 1 <https://easac.eu/publications/details/challenges-and-potential-in-regenerative-medicine/>

SIDONNAISUUDET

Riitta Seppänen-Kaijansinkko:
EASAC:n ja FEAM:n raportin
laatineen työryhmän jäsen.
Veera Launis: Ei sidonnaisuuksia.

Euroopan tiedeakatemioiden: Paine nopeisiin tuloksiin uhkaa potilasturvallisuutta kudosteknologiassa

Asiantuntijat varoittavat malttamattomuudesta regeneratiivisen eli kudosta korjaavan lääketieteen sovellusmahdollisuuksia kohtaan ja epäsuhtadasta odotusten ja realiteettien välillä lääketieteen teknologian muuntamisessa kliiniseksi hoidoksi. Osa lupiin liittyvistä säädöksistä on liian sallivia, todetaan Euroopan tiedeakatemioiden yhteistyöelinten EASAC:n ja FEAM:n yhteisessä raportissa (1).

Kudosteknologian pyrkimyksenä on säilyttää kudoksen muoto ja toiminta. Tämä voidaan toteuttaa soluja ja kudoksia muokkaamalla käyttäen hyväksi myös geenejä, pieniä lääkemolekyylejä, kasvutekijöitä ja kolmiulotteisia tukirakenteita. Etenkin kasvojen ja kallon monimuotoisuus ja monet toiminnot ovat haastavia korjattavia.

Kudosteknologian odotetaan kehittyvän lähi-vuosina nopeasti. Potilaissa ja biotekniikan teollisuudessa heränneet toiveet aiheuttavat toimintaa sääteleville viranomaisille paineita vauhdit-

taa kantasoluihin liittyviä lupaprosesseja. Potilaiden turvallisuus voi vaarantua.

Regeneratiivisen lääketieteen avulla voidaan mahdollisesti löytää parannuskeinoja sairauksiin, joihin ei ole vielä hoitoa. Koska tutkimus on kesken, kosmeettisten sovellusten kehittäminen on tällä hetkellä sopimatonta, raportissa todetaan.

Esimerkiksi ihovaurioita on onnistuttu korjaamaan hoitojen avulla. Akatemioiden kuitenkin varoittavat sääntelyn ulkopuolella toimivista klinikoista, jotka tarjoavat taloudellisen voiton toivossa lääketieteellisiä hoitoja ja tuotteita, joiden taustalla on vain vähän tieteellistä testausta. Tuotteet voivat olla tehottomia.

Tiedeakatemioiden kannustavat EU:ta asettamaan potilasturvallisuuden ensisijaiseksi ja vastustamaan vauhdittamisen painetta. EU:lla on kansallisten tahojen valvojana ja globaalina toimijana erittäin tärkeä rooli. Lupakäytäntöjen tulee olla läpinäkyviä ja niiden tulee perustua tieteellisesti todistettuun tietoon. ●

KARI LUOTOLALKT, erikoislääkäri
Helsingin yliopisto Clinicum ja
HUS/Helsingin yliopistollinen
keskussairaala

IL-1Ra-pitoisuuden ja huonompien rasva-arvojen yhteys kiinnostaa

Lääkärilehden verkkosivulla esiteltiin 29.7.2020 LL Satu Sepän väitöskirjatyön tuloksia kardiometabolisista piirteistä lapsuudessa (1).

Tutkimukset sisälsivät seerumin interleukiini 1 -reseptorin antagonistin (IL-1Ra) pitoisuusmäärityksiä 12-vuotiailla lapsilla. Mainittu yhteys IL-1Ra:n ja huonompien rasva-arvojen suhteen on sekä mielenkiintoinen että herättää kysymyksiä. Rasva-arvoista triglyseridien ja HDL-kolesterolin pitoisuudet eivät näyttäneet poikkeavan toisistaan ylimmän ja alimman IL-1Ra-pitoisuusryhmien välillä.

Ei myöskään esitetty näyttöä sille, olisivatko nämä viitealueesta poikkeavia rasva-arvoja.

Sinällään muutokset IL-1Ra-pitoisuusryhmien mukaan olivat merkittäviä ja epäedulliseen suuntaan sekä olivat yhdenmukaisia insuliiniherkkyyden, painoindeksin, vyötärön ympäryksen ja pituuden suhdeluvun analyysien kanssa. IL-1Ra-pitoisuuksia on aiemmin tutkittu suomalaisissa väestöpohjaisissa aineistoissa aikuisikäisillä henkilöillä (2, 3).

Näilläkin havaittiin merkittävä yhteys kohonneiden IL-1Ra-pitoisuuksien ja korkeampien ve-

KIRJALLISUUTTA

- 1 Toikkanen U. Uudet merkkiaineet liittyvät epäedullisiin kardiometabolisiin piirteisiin jo lapsuudessa. Suom Lääkäril, verkkouutinen 29.7.2020. www.laakarilehti.fi
- 2 Luotola K, Pietilä A, Alanne M ym. Genetic variation of the interleukin-1 family and nongenetic factors determining the interleukin-1 receptor antagonist phenotypes. Metabolism 2010;59:1520-7.

- 3 Luotola K, Pietilä A, Zeller T ym. Associations between interleukin-1 (IL-1) gene variations or IL-1 receptor antagonist levels and the development of type 2 diabetes. *J Intern Med* 2011;269:322–32.

SIDONNAISUUDET

Kari Luotola: Ei sidonnaisuuksia

ren rasva-arvojen (triglyseridit sekä kolesterolin/HDL-kolesterolin pitoisuuksien suhdeluku) välillä. Nämä metabolista oireyhtymää määrittävät laboratorioanalyysit olivat merkitsevyystasoiltaan huomattavimpia antropometristen painoindeksin sekä vyötärön ympärysmittaan analyysien jälkeen, jotka selittivät IL-1Ra-tasoa parhaiten. Suomalaisilla aikuisikäisillä IL-1Ra-

tasot olivat korkeampia ikääntyneemmällä sekä naisilla.

Edelleen korkeammat IL-1Ra-tasot ennustivat itsenäisesti ja varsin kattavasti tyypin 2 diabeteksen ilmaantuvuutta metabolista oireyhtymää sairastavilla henkilöillä. ●

SATU SEPPÄ

LL (väit.), erikoislääkäri
Itä-Suomen yliopisto

Yhteys liittyi todennäköisesti viskeraalisen rasvan määrään

KIRJALLISUUTTA

- 1 Toikkanen U. Uudet merkkiaineet liittyvät epäedullisiin kardiometabolisiin piirteisiin jo lapsuudessa. *Suom Lääkäril, verkkouutinen* 29.7.2010. www.laakarilehti.fi
- 2 Luotola K, Pietilä A, Alanne M ym. Genetic variation of the interleukin-1 family and nongenetic factors determining the interleukin-1 receptor antagonist phenotypes. *Metabolism* 2010;59:1520–7.
- 3 Luotola K, Pietilä A, Zeller T ym. Associations between interleukin-1 (IL-1) gene variations or IL-1 receptor antagonist levels and the development of type 2 diabetes. *J Intern Med* 2011;269:322–32.

SIDONNAISUUDET

Satu Seppä: Apurahat (Kuopion yliopistolaisen sairaalan tutkimussäätiö, Suomen Kulttuurirahasto).

Kiitän LKT Kari Luotolaa mielenkiinnosta Lääkärilehden verkkosivulla esiteltystä väitöskirjatyöni tuloksia kohtaan (1). Toisin kuin Luotola kommentoi, rasva-arvoista triglyseridien ja HDL-kolesterolin pitoisuudet poikkesivat toisistaan ylimmän ja alimman IL-1Ra-pitoisuusryhmän välillä. Ylimmän IL-1Ra-tertiilin lapsilla oli suuremmat seerumin triglyseridipitoisuudet ja pienemmät HDL-kolesterolin pitoisuudet alimman IL-1Ra-tertiilin lapsiin verrattuna, vaikka molemmissa ryhmissä rasva-arvojen pitoisuuksien keskiarvot olivat viitealueella. Vaikka erot olivat pieniä, olivat ne tilastollisesti merkitseviä.

Väitöskirjatyössä tutkitussa 192 lapsen aineistossa viitealueesta poikkeavia rasva-arvoja todettiin vähän: hypertriglyseridemiaa (seerumin triglyseridipitoisuus $\geq 1,7$ mmol/l) todettiin 8 lapsella (4 %) ja HDL-kolesterolin pitoisuus < 1 mmol/l todettiin 23:lla (12 %), eikä luulta-

vasti siitä johtuen merkitseviä eroja IL-1Ra-pitoisuuksien ja viitealueesta poikkeavien rasva-arvojen välillä saatu. Lapsista 35 (18 %) oli ylipainoisia (ISO-BMI ≥ 25), ja 22:lla (11 %) vyötärön ympäryksen ja pituuden suhdeluku oli $> 0,5$.

Kuten LKT Luotolankin julkaisussa (2) pohdittiin, rasva-arvojen ja IL-1Ra:n välinen yhteys liittyi todennäköisesti viskeraalisen rasvan määrään. Myös meidän tutkimuksessamme seerumin IL-1Ra:n yhteys rasva-arvoihin oli painoindeksistä tai vyötärön ympäryksen ja pituuden suhdeluvusta riippuvaista, ja valtaosin normaali-painoisia lapsia käsittävässä kohortissa ryhmien väliset eroavaisuudetkin siten pienempiä Luotolan viittaamiin aikuisväestöä koskeviin tutkimuksiin verrattuna (2,3). ●

Keskustelua-palstalla julkaistavien kirjoitusten enimmäispituus on 2 500 merkkiä.

Toimitus lyhentää kirjoituksia tarvittaessa.

Palstalle tarkoitetut kirjoitukset lähetetään osoitteeseen laakarilehti@laakarilehti.fi

Verkossa voi keskustella osoitteessa www.laakarilehti.fi